

9.3. Az erdőrezervátumok kutatásszempontú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben

(ÖSSZEÁLLÍTOTTA: HORVÁTH FERENC ÉS BÖLÖNI JÁNOS)

Készült Aszalós Réka, Bartha Dénes, Bölöni János, Czájlik Péter, Dénes Andrea, Farkas Tünde, Juhász Magdolna, Kun András, Lesku Balázs, Madas Katalin, Molnár Zsolt, Nagy József, Ortmanne Ajkai Adrienne, Papp Mária és Szmorad Ferenc felmérései alapján.

Az erdőrezervátumok kutatás szempontú besorolása a felmérők javaslatainak közös megvitatása alapján született meg az „Erdőrezervátumok országos felmérése, 1998/99. évi alprogram” záróértekezletén, 1999. augusztus 26-án.

név	rövid jellemzés	besorolás 1999
<i>ER-01 Pilis-oldal Erdőrezervátum</i>	Nagyrészt homogén állomány-szerkezetű középkorú bükkösök és egykor túllegeltetett, túlhasznált, sarjzatotott zárt és nyílt molyhostölgyes, mész- és melegkedvelő tölgyesállományok találhatók a területen. Az erdő még nem (vagy csak kis mértékben) mutat látható dinamikát. A vadállomány túlságosan magas. A bükkösben csoportos szálalóvágásos kísérlet indult. A gazdálkodó (Piliserdő Rt) az egész Pilis-tömb bükköseit szálalógazdálkodásra tervezi átállítani!	EK
<i>ER-02 Prédikálószék Erdőrezervátum</i>	Nagyrészt homogén szerkezetű és fiatal, vagy sarjeredetű öregebb faállományú tölgyesek találhatók, az üdétől az igen száraz termőhelyek sorozatán. Természetest közelítő erdőszerkezet, vagy látható erdődinamikai folyamat még nincsen. A vadállomány rendkívül magas.	EK
<i>ER-03 Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum</i>	Rontott, típusokba be nem sorolható, degradált, helyenként ligetes, másutt fiatalos erdőállományok a jellemzőek. A vadállomány rendkívül nagy (a Gödöllői-dombság erdőtömbje leginkább „vadaskertként” funkcionál), ezért felújulási folyamatok gyakorlatilag nincsenek.	EK

<p>ER-04 <i>Pogány - Rózsás</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A Börzsöny bükköseit jól reprezentáló rezervátum átlagos (vagy annál jobb) állományokkal, különleges élőhelyekben igen gazdag. A biodiverzitás magas, a terület nagy, természetes határokkal körülvett vízgyűjtő. Korosztály- és állományszerkezete alapján – a tájidegen erdőtelepítések ellenére is – a változatosabb területek közé tartozik.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-05 <i>Száz-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A természetes állapotokat meg sem közelítő faállományszerkezetű erdőben a rendkívül túltartott – „vadaskert jellegű” – vadállomány a jellemző és meghatározó „kulturális-ökológiai” tényező.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-06 <i>Meszes-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Sekély talajú, erodált sziklás gerincek szabdalta terület, korábban sarjaztatott és legeltetett száraz erdőkkel - többé-kevésbé homogén faállomány-szerkezettel.</p>	<p>meg- őrzés- re</p>
<p>ER-07 <i>Juhdöglő-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Változatos termőhelyeken, változatos összetételű és korosztályú, idős és igen idős (bükk és tölgy) fákkal, lábön álló elhalt fákkal, facsonkokkal, helyenként jelentős fekvő holtfával és létkinamikával jellemezhető erdő, a területe elég kicsi, a vadlétszám ebben a rezervátumban is magas.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-08 <i>Kisszénás</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Meredek völgyekkel tagolt, változatos dolomit-felszínű rezervátum a Budai-hg. csaknem összes növényzeti típusával. A terület a 80-as évek óta – egy részlet kivételével – be van kerítve. A különleges ökológiai viszonyok, a növényvilág és állatvilág, valamint az élőhelyek rendkívüli változatosága és különlegessége miatt a terület kiemelt természetvédelmi értékű „szentély”.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-09 <i>Ócsai Turjános</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Változó vízellátású, jellegzetes és kiemelkedően értékes, régóta felhagyott alföldi láp-erdő. A különleges ökológiai viszonyok és a terület élővilágának ritkasága miatt a terület kiemelt természetvédelmi értékű „szentély”.</p>	<p>HTV</p>

<p>ER-11 <i>Nagybugaci Ősborókás Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az elmúlt 150 év során spontán felverődött (részben leégett) borókás-nyáras erdő, amely az európai természetvédelmi szempontból is kiemelkedő értékű erdőössztyepp élőhely; az erdészeti tudomány és erdőgazdálkodás szempontjából azonban inkább „csak” különleges.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-13 <i>Sasér Erdőrezervátum</i></p>	<p>Puhafás ártéri erdők és spontán fejlődő bokorfűzesek, behurcolt (özön-)fafajok jelenlétével. A rezervátum területe kicsi, funkcionális védőzónája a Tisza.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-14 <i>Maros-hullámtér Erdőrezervátum</i></p>	<p>Hullámtéri szántóra (vagy gyepre) telepített, gyenge természeti értékű (fajszegény és jellegtelen), gyakran elegyes (de egykorú), puhafás-keményfás jellegű, dús cserjeszintű és idegenhonos fajokkal fertőzött erdő. A Maros vidékre tipikus; egyelőre különösebb erdődinamikai kérdéseket nem vet fel.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-15 <i>Kunpeszéri Tilos-erdő Erdőrezervátum</i></p>	<p>Kis területű, ma már ritka és rendkívül veszélyeztetett erdőössztyepp-erdő (nyílt és zárt homoki tölgyes). Kiemelkedő természeti értékei és ritkasága miatt természetvédelmi szempontból „szentély”-nek tekintendő.</p>	<p>CK</p>
<p>ER-16 <i>Közös-erdő Erdőrezervátum</i></p>	<p>Igen régóta folyamatosan erdőterület (keményfás ligeterdő - láperdő), ma középidős - de régóta nem kezelt - faállománnyal, amiben a tölgy természetesen és jól újul (a kedvezően magas vízállásnak köszönhetően). Megnyugató védeettséget élvező Bioszféra Rezervátum, azonban kis területű, védőzóna nélküli rezervátum.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-18 <i>Farkas-sziget 2. Erdőrezervátum</i></p>	<p>Szifikációs kísérleti célból ültetett, változatos, ám tájidegen fafajösszetételű állományok jellegtelen és szegényes élővilággal, homogén faállomány-szerkezettel (és invazív fafajokkal). ERTI kísérleti terület - az erdőrezervátum-kutatás céljaitól eltérő célkitűzésekkel.</p>	<p>EK</p>

<p>ER-19 <i>Bockereki-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Síkvidéki gyertyános-tölgyes, keményfás ligeterdő-foltokkal és láperdőkkel. Idős természetközeli, valamint homogén, fiatal állományokat és felújításokat egyaránt tartalmaz; egyes részei degradáltak. Jelentős a vadkár az intenzíven tartott nagyszámú dóm (és a többi túltartott vad) következtében.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-20 <i>Dédai-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Síkvidéki gyertyános-tölgyes, keményfás ligeterdő-foltokkal. Jó természetességi állapotú, háborítatlan (korábban kezelt) erdő; viszonylag homogén faállányszerkezettel és jelentős vadállománnyal rendelkezik.</p>	<p>CK</p>
<p>ER-21 <i>Fényi-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Síkvidéki tölgy-kőris-szil ligeterdő gyöngyvirágos tölgyessel, helyenként mocsári-lápi vegetációkomplexumok beékelődésével. Természetközeli állapotban van, faállányszerkezete változatos, élővilága sokszínű és kiemelten értékes - természetvédelmi szempontból „szentély” területnek tekinthető. A vaddisznó-állomány jelentősen túlszaporodott (zavartalan „vadcsapda”).</p>	<p>CK</p>
<p>ER-22 <i>Tilos-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Egyedülálló természeti értéket képviselő sziki tölgyes (erdőssztyepp-erdő), amelynek nagyobb lékeiben, mély fekvésű foltjaiban nádas, sziki kocsordos magaskórós, mozaikosan csenkeszes gyepek találhatók. A természetvédelem szempontjából „szentély”-terület, erdőgazdálkodási jelentősége azonban csekély.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-23 <i>Farkas-sziget 1.</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Egykori erők mocsári növényzetére, kisebb részben szikes gyepek helyére telepített, középkorú ültetett erdők. A faállányszerkezet ennek megfelelően homogén és jellegtelen. A szárazabb részen tájidegen fafajok találhatók. Az erdőrezervátum-kutatás céljaitól eltérő célkitűzésekkel létesített ERTI kísérleti terület.</p>	<p>EK</p>

<p>ER-24 <i>Baktai-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A Nyírség erdői közül az utolsó, amely viszonylag összefüggő homoki gyertyános-tölgyes állományokat tartalmaz. A rezervátum kicsi, erdészetileg kezelt, de természetközeli, idős állományok is találhatóak benne. A védőzóna keskeny és idegenhonos fajokból áll.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-26 <i>Ropolyi-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Zselici ezüsthársas-bükkösök és illír gyertyános-tölgyesek találhatóak a rezervátumban, amelynek területén nagy kiterjedésű fiatal állományok is vannak. Az idősebb állományok többsége is nemrég kezelt (pl. a hárs-újulat és cserjeszint visszaszorító célú tisztítása). A természetes fajok jól újulnak, invázív fajok nincsenek, a jó termőhelyen gyors erdődinamikai folyamatok várhatók. Az aljnövényzet természetközeli, a zavarástűrő-, vagy gyomfajok száma elenyésző, a vad létszáma viszont magas, az állományt itt is etetik.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-27 <i>Dávodi-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Síksági gyertyános-tölgyes és cseres tölgyes erdő a Belső-Somogyban. A magterületet II. világháborús lövészárkok hálózzák be, a talaj erősen bolygatott. A cseres-tölgyes termőhelyre elegyesen erdei fenyőt ültettek, ezeken a helyeken gyakori invázív gyom az alkörmös. A faállomány a kezelt gazdasági erdők képét mutatja.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-28 <i>Baláta-tó</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A Baláta-tó a természetvédelem szempontjából egy rendkívül értékes láp ("szentély"). A körülötte (a védőzónában) található erdők savanyú homokon kialakult gyertyános és cseres tölgyes állományok, kisebb részben égerlápok. Ezek telepített állományok és erősen kezelték, részben legelők - sok esetben a termőhelynek nem megfelelő fajjal való - betelepítésével lettek létrehozva. Ma, e telepített állományok gyors és természetes átalakulása tapasztalható, azonban az erdőrezervátumhoz tartozó erdőterület kicsi és keskeny szegélyként van csak jelen.</p>	<p>EK</p>

<p>ER-29 <i>Buvat Keszeges-tó</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum nagy része nem „erdő”, hanem ültetvény (részben fiatalos) és sásrét, illetve vizes élőhely. A terület rendkívül zavart, intenzív vadgazdálkodás alatt áll, a vadállomány rendkívül magas. Az erdőkben igen nagy arányú és fenyegető az invazív fafajok (a „göröndökön” a bálványfa és akác, a ligeterdőkben a zöldjuhar és amerikai kóris) jelenléte és terjedése.</p>	<p>meg- őrzés- re</p>
<p>ER-30 <i>Dél-Veránka Sasfok</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum egy valamikori Duna-sziget, ill. ártér - a tájat elhagyott medrek szabdalják, védőzónája a folyó. Öreg, régen felhagyott ligeterdők találhatók itt, a felszint formáló természetes vízjárás ma is hat (fok, kistó, időszakos medrek, magaspárt). A vadállomány jelentős, egyes tájidegen fafajok (elsősorban a zöldjuhar) inváziója fenyegető.</p>	<p>HTV (min.)</p>
<p>ER-31 <i>Kádár-sziget</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum egy természetes kialakulású háborítatlan Duna-sziget, spontán szukcessziós ligeterdőkkel, védőzónája a folyó. Az ártéri ligeterdők létfeltételeit biztosító természetes vízjárás ma is hat (elárasztás, iszap- és hordaléklerakódás, zátonyépítés, árvíz, magaspárt). Egyes tájidegen fafajok (elsősorban a zöldjuhar) inváziója fenyegető.</p>	<p>HTV (min.)</p>
<p>ER-32 <i>Vaskereszt</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátumban zonális mészkedvelő tölgyes, a völgyekben cseres tölgyes van (a kocsánytalan tölgy hiányzik!). Az élőhely itt üdébb, gyertyános-tölgyes erdők számára is alkalmas lehetne. A védőzónában tájidegen fenyők hótörött állományai találhatóak, ahol terjed a bálványfa. A faállományok homogén szerkezetűek, fafajkészletük hiányos és zavart.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-33 <i>Bükkhát</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A Dráva-mente egyik legnagyobb összefüggő erdőtömbjének része. A magterület harmadában 35 éve természetszerű erdőgazdálkodás folyik, ezért annak állapota kiemelkedő (a magterület fennmaradó része középkorú és degradált aljnövényzetű). Idősebb állományok (keményfás ligeterdők) a védőzónában találhatóak!</p>	<p>EK</p>

<p>ER-34 <i>Matty</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A Dráva-mente nagyon kevés fekete nyár ligeterdeinek talán legszebbike, hasonlóan értékes és ritka a természetes fűzliget is a hullámtéren. Mindkettő felhagyott erdő, tájidegen fafajoktól (többé-kevésbé) mentes. Kis mérete és megközelíthetlensége (a folyó horvátországi oldalán található) miatt kutathatósága is erősen korlátozott.</p>	<p>meg- őrzés- re</p>
<p>ER-35 <i>Kőszegi-forrás</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum magterületén a Mecsek egyik legszebb bükköse és további régen kezelt, vagy felhagyott öreg gyertyános-tölgyes, ill. cseres-tölgyes található. Azonban tájidegen fafajok is jelen vannak, a területet egy műút (és egy vízvázalasztó gerinc) vágja ketté. Az erdőrezervátumban jelentős a turista-forgalom.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-36 <i>Vétyem</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Két korosztályú (160, 40 éves) lékesedő (dombvidéki), változatos szerkezetű bükkös, ERTI kutatási terület. A hazai bükkösök több, mint fele hasonló termőhelyi adottságokkal rendelkezik, ezért az itt nyert (nyerhető) kutatási eredmények széles körben általánosíthatók.</p>	<p>CK</p>
<p>ER-37 <i>Remetekert</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A rezervátumban dombvidéki bükkös és gyertyános tölgyes található. A magterület nagyobb részét fiatalos alkotja, a többi középkorú gazdasági erdő. Ennek megfelelően a faállományszerkezet homogén és nem természetes kialakulású. A védőzónában még intenzív (nem természetközeli) erdészeti gazdálkodás folyik.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-38 <i>Csőrnycsere</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A Belső-Somogyban fekvő rezervátum főként égerligetből, égeres mocsárerdőből és keményfaligetből áll. Többnyire régen kezelt, középkorú, vagy öreg állományok találhatóak a magterületen és a védőzónában is. A terület többé-kevésbé természetes vízjárását korábban zsilippel szabályozott, de mostanában magára hagyott patak határozza meg.</p>	<p>EK</p>

<p><i>ER-39</i> <i>Tátika</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A jellemző állomány nagy kiterjedésű, plató helyzetű, változatos lombkoronaszintű, elegyes (azonban másodlagos - vagyis ültetett eredetű) bükkös, amely nagyrészt összeroppanási fázisban van. Gyors változások várhatók, a természetes erdődinamikai folyamatok vizsgálatára alkalmas.</p>	<p>HTV</p>
<p><i>ER-40</i> <i>Tóth-árok</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Változatos, hegylábi helyzetű rezervátum, a magasabb részeken és a völgyekben kezelt, homogén bükkösökkel, a gerinceken ma már jobb szerkezetű nyílt és zárt tölgyesekkel, a sarjzatotott majd felhagyott hegylábi részeken (telepített) elegyetlen, egykorú cseresekkel és fenyvesekkel. A tájszerkezet igen változatos, a vadállomány jelentős.</p>	<p>HTV</p>
<p><i>ER-41</i> <i>Som-hegy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Nagy részben sekély, köves talajú termőhelyen kialakult idős elegyes erdők és bükkösök, túlságosan magas vadlétszám mellett.</p>	<p>HTV</p>
<p><i>ER-42</i> <i>Burok-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum rendkívül változatos és tagolt, nehezen bejárható területen fekszik, az ökológiai feltételek, az élőhelyek (sziklagyeptől a szurdokerdőig minden) és a faállomány-szerkezet ennek megfelelően kiemelkedően változatos. Sok fajfordul itt elő, idős egyedekkel; régen kezelt tölgyes foltokkal. Az erdődinamika kutatását a nagyon változatos termőhely nehezíti.</p>	<p>CK</p>
<p><i>ER-43</i> <i>Virágos-hegy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdő régebben igen erős használat alatt állt (sarjzatták), jelentős része edafikus; másutt az állományok elegyarány viszonyai és összetétele alapvetően az erdőgazdálkodás által kialakított (pl. elegyetlen telepített cseresek). A magterületen öreg állomány nincsen, a faállományok szerkezete egyöntetű, természetes dinamikát még nem mutat. A rezervátumban sok a vágásterület és a jelentősen megbontott állomány.</p>	<p>EK</p>

<p>ER-44 <i>Fehér-sziklák</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A rezervátumban leginkább homogén faállomány szerkezetű gazdasági erdők állnak: sarj eredetű bükkösök és egykor erőteljesen sarjaztatott egyéb lombos erdők, fenyvesített gyepek. A területen felhagyott bányák, szőlők és gyümölcsösök is találhatóak.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-46 <i>Hidegvíz-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum területén sok fajfajú, elegyes, mozaikosan elhelyezkedő, váltokozva sarj- és mageredetű (részben telepített lucos) állományok vannak. A lucosokban az utóbbi években fellépett pusztulás lékesedési folyamatokat indított be.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-47 <i>Erebe-szigetek</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A szigetek folyó-meder felé eső részein és az újabb kialakulású zátonyokon, szigetekken spontán szukcessziós puhafás ligeterdők találhatóak.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-49 <i>Dombos-ház</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A kijelölt rezervátum magterületének jelentős része fátlan, ligetes, magaskórós „gyomtenger”, ahol jelenleg is intenzív vadgazdálkodás (vadásztatás) folyik. Egy kisebb részen viszonylag jó állapotú égerláp - keményfás ligeterdő komplexum található. Az erdőrezervátummal szomszédos területen vizes élőhelyrekonstrukció kezdődött, amely kedvező kihatással lehet az erdő állapotára.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-50 <i>Bikafej</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A lecsapolással tönkretett lapterületen pionír erdőfoltok, nagy részben (gyomos) magaskórósok és (gépi kaszással kezelt) gyepek találhatóak leromlott állapotban. A területen intenzív vadgazdálkodás (vadásztatás) folyik, a vadállomány túlságosan magas.</p>	<p>meg- őrzés- re</p>
<p>ER-51 <i>Hosszú-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátumban leginkább a Kőszegi-hegységre jellemző fenyőelegyes bükkösök találhatóak, amelyek helyi viszonylatban átlagos állapotúak (nem túl öreg gazdasági erdő). A faállomány szerkezetének megfelelően meglehetősen egyöntetű. A területen különleges élőhely: sziklai erdeifenyves is található.</p>	<p>EK</p>

<p>ER-52 <i>Szabó-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Csak a Vend-vidékre jellemző erdőállományok, kezelt gazdasági erdők találhatók itt, jelentős mértékű fenyőtelepítésekkel. A hármás határ miatt egyre növekvő turizmussal kell számolni.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-53 <i>Szalafej Őserdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A térségre korábban jellemző kisparaszti erdő-szántó váltógazdálkodás maradványaként megmaradt, elég kis területű magterületen az elmúlt évtizedekben igen jelentős természetes fafajcsere történt, ennek dinamikája - egy korábbi részletes felmérés következtében - jól tanulmányozható.</p>	<p>CK</p>
<p>ER-54 <i>Pap-erdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Erősen átalakított Vend-vidéki, kevésbé jellegzetes erdők, homogén szerkezettel, jelentős fenyőleggyel.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-55 <i>Csörgő-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Középhegységi lombos erdőállományok (bükkös, patakmenti égeres, gyertyános tölgyes, cseres tölgyes), „felhagyott gazdasági erdő” állapotban. Az erdőrezervátumban több, mint 10 éve kutatások kezdődtek, viszont a területen jelentős (egyre növekvő) túristajárás tapasztalható.</p>	<p>HTV</p>
<p>ER-56 <i>Kékes</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Ősi állapotban lévő, öreg bükkös, ahol a változatos faállományszerkezet és a természetes erdődinamikai folyamatok teljes ciklusban vizsgálhatók. A terület sokoldalú kutatása több, mint 15 éve folyik.</p>	<p>CK</p>
<p>ER-57 <i>Hór-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Egyedülállóan változatos és fajgazdag terület, ahol azonban az erdőállományok 100 évesnél fiatalabbak, ezért részletesebb kutatásukat néhány évtized múltán érdemes megkezdeni.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-58 <i>Kecskés-galya</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A Déli-Bükkre jellemző egyedülállóan fajgazdag melegkedvelő tölgyesek közel természetes, öreg állományai találhatók itt.</p>	<p>CK</p>
<p>ER-59 <i>Vár-hegy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Területén középhegységi tölgyesek öreg és különleges szerkezetű állományai találhatók, régen felhagyott állapotban, igen gazdag biológiai változatossággal.</p>	<p>HTV</p>

<p><i>ER-60</i> <i>Óserdő</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Nagyon régóta (150 éve) nem kezelt 200 éves (fennsíki, montán) bükkös, változatos faállományszerkezettel és fejlődési fázisokkal. A terület egy részén öreg melegkedvelő tölgyes található. (A területen a növényevő nagyvad egyik csúcsragadozója: a hiúz is előfordul.)</p>	<p>CK</p>
<p><i>ER-61</i> <i>Leány-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Rendkívüli helyzetéből adódóan, kiemelkedő természeti értékű, nagyon változatos reliktumórző terület (természeti szentély), amelyet a túlszorodott muflonok kártétele rendkívül veszélyeztet. Kutatással sem szabad háborgatni.</p>	<p>meg- őrzés- re</p>
<p><i>ER-62</i> <i>Paphárs-Kecskevár</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Különféle közephegységi tölgyes állományok találhatóak a területen, azonban a vad létszáma túlságosan magas, hatása már zavaró mértékű. A terület jelentős részén fiatalabb állományok állnak.</p>	<p>EK</p>
<p><i>ER-63</i> <i>Csókás-völgy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A völgy délies kitérte oldalán idős, régén felhagyott molyhos-tölgyes, kisebb kiterjedésben cseres tölgyes áll. Ezek helyenként jelentős fafajdinamikát és változásokat mutatnak.</p>	<p>CK</p>
<p><i>ER-64</i> <i>Nagy Sertés-hegy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Igen változatos terület, amely sokféle kutatásra alkalmas lehet: idős elegyes bükkösökben – lékdinamika; spontán elegyes (főleg) nyíresekben – öngyérülés, fafajváltás. Az erdőrezervátum területén fiatal, telepített lucosok is találhatóak, a vad állománya magas.</p>	<p>HTV</p>
<p><i>ER-67</i> <i>Pataj</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum nagyon jól reprezentálja a Hevesi Dombvidék erdeit, a homokkő aljazaton kialakult mély völgyek, É-D-i oldalak erdőtársulásait. Még őrzi a helyi erdőgazdálkodás által kialakított erdőalakot. A területet nagyrészt (jó megtartású) bükkösök, cseres tölgyesek borítják.</p>	<p>EK</p>

<p>ER-68 <i>Alsó-hegy</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Változó dinamikájú gyertyános-tölgyes állomány, amely a Tornai-karszt legjellegzetesebb erdőtársulása, de bükkösök és fényben gazdagabb, szárazabb tölgyes részek is előfordulnak. Igazi, ún. középerdő, ill. ennek a felhagyásával kialakult maradványa. A terület és a faállomány változatos (mozaikos), kiválóan alkalmas erdődinamikai vizsgálatokra.</p>	<p>CK</p>
<p>ER-69 <i>Kelemér-Serényfalva</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum jól őrzi a Putnoki Dombvidék mesterséges pótlásokkal kialakította erdőinek típusos állományait. A tájra jellemző erdőtípusok mind megtalálhatók, az idős állomány kevés.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-70 <i>Haragistya-lófej</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>A korábbi erdőhasználat felhagyása után lassan beinduló létkinamika jellemző, változatos fafajösszetételű erdővel, helyenként tájidegen állományok mozaikjával. Az erdőrezervátum teljes területe természeti övezetbe esik.</p>	<p>EK</p>
<p>ER-71 <i>Nagy-oldal</i> <i>Erdőrezervátum</i></p>	<p>Az erdőrezervátum szélsőségesen száraz termőhelyen álló erdői lassan regenerálódnak az egykori – mára már régen felhagyottnak tekinthető - használat után. A teljes terület természeti övezetbe esik, természetvédelmi értéke kiemelkedően magas, ezért „szentély”-ként tartjuk nyilván.</p>	<p>EK</p>